

5.2 PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOMANAGEMENT

Inleiding

De uitwerking van deze paragraaf vindt plaats overeenkomstig de kaderstelling uit het BBV respectievelijk de verordening ex art 212 Gemeentewet. Concreet wordt in deze paragraaf inzicht verschaft in:

- Het beleid omtrent risicomanagement;
- Stand van zaken uitvoering risicomanagement;
- Inventarisatie van het risicoprofiel (benodigde weerstandscapaciteit);
- Inventarisatie van de middelen om niet begrote kosten te kunnen dekken (beschikbare weerstandscapaciteit);
- Kengetallen met betrekking tot weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- De ontwikkeling van de netto schuld per inwoner;
- Het saldo van baten en lasten voor toevoegingen en onttrekkingen van reserves als percentage van de inkomsten.

Het beleid omtrent risicomanagement

In de Kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement zijn onder andere de financiële kaders voor de toepassing van risicomanagement vastgelegd. De financiële kaders gaan over de financiële consequenties van het risicoprofiel en de wijze waarop hiermee wordt omgegaan.

In de vastgestelde kadernota Weerstandsvermogen is, conform wet- en regelgeving, het beleid opgenomen dat het college moet uitvoeren om de geïdentificeerde risico's zo goed mogelijk te beheersen. De betrokken paragraaf bij de begroting geeft aan hoe robuust de begroting is en gaat in op de vraag hoe financiële risico's kunnen worden opgevangen. Voor het beoordelen van deze robuustheid is inzicht nodig in de omvang en de achtergronden van de risico's, waarmee de gemeente geconfronteerd kan worden en de aanwezige weerstandscapaciteit ter dekking van deze risico's.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

In de Kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement is de beschikbare weerstandscapaciteit als volgt gedefinieerd:

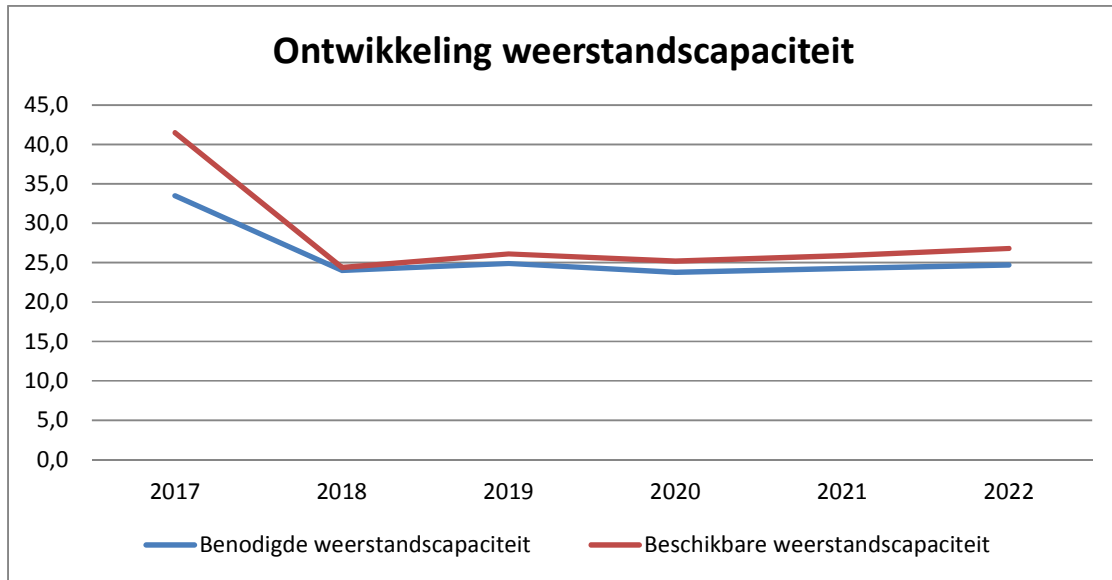
Beschikbare weerstandscapaciteit: de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten c.q. onverwachte tegenvallers te dekken.

De benodigde weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is nodig om het risicoprofiel van de gemeente af te kunnen dekken. De benodigde weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende componenten:

- Op basis van de door de Raad vastgestelde Kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement bedraagt het genormeerd risicoprofiel voor de gemeente Sittard-Geleen € 7 mln.
- Het bedrag in de algemene reserve, reserve incidentele middelen en risicoreserve wordt voor een deel ingezet ter dekking van niet-realiseerbare ombuigingen/compensatie negatieve maatschappelijke effecten).
- Het risicoprofiel van de grondexploitatie/binnenstedelijke projecten is gebaseerd op basis van de in het kader van de jaarrekening 2017 uitgevoerde actualisatie. Aanvullend zijn de mutaties uit de programmerapportage 2018 verwerkt.

Bedragen x € 1 mln.		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Benodigd weerstandscapaciteit							
<i>Risicoprofiel reguliere exploitatie en sociaal domein:</i>							
Genormeerd risicoprofiel	Conform kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Achternvang ombuigingen	Incidenteel bestemd voor niet gerealiseerde ombuigingen. De middelen zijn gereserveerd in de risico reserve en achternvang incidenteel nieuw beleid	2,3	0,0	1,4	0,4	1,0	1,5
Verplichtingen uit eerder genomen besluiten	Middelen gereserveerd in de algemene reserve die bestemd zijn voor dekking van verplichtingen die voortkomen uit raadsbesluiten zoals de jaarrekening	0,7	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Achternvang sociaal domein	Via de besluitvorming over de kaderbrief 2017 en de programmabegroting 2018 zijn de tekorten binnen het sociaal domein gesaneerd. Resultierend in de afbouw van de achternvang sociaal domein.	4,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Risico's sociaal domein		pm	pm	pm	pm	pm	pm
<i>Risicoprofiel grondexploitatie / vastgoed</i>							
Risico's grondexploitaties	De bedragen zijn gebaseerd op het risicoprofiel uit de jaarrekening 2017	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
Risicoreserve binnenstedelijk en vastgoed		0,7	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9
Voorziening tekorten grondexploitatie /binnenstedelijk/ vastgoed		16,5	13,4	13,0	12,9	12,8	12,7
Beschikbaar weerstandscapaciteit							
<i>Beschikbaar voor risicoprofiel regulier en sociaal domein</i>							
Onbenutte belastingcapaciteit		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Post onvoorzien		0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Algemene Reserve	Algemeen Risicoprofiel	13,2	7,0	7,2	6,9	6,6	6,6
	Achternvang sociaal domein	4,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Achternvang ombuigingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Verplichtingen uit eerder genomen besluiten	0,7	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Reserve incidentele middelen	Achternvang ombuigingen	2,3	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0
Risicoreserve	Achternvang ombuigingen	1,0	0,0	1,4	0,0	1,0	1,5
Risicoreserve	Algemeen risicoprofiel	0,0	0,0	0,5	1,0	1,5	2,0
<i>Beschikbaar voor risicoprofiel grondexploitatie / vastgoed</i>							
Algemene Reserve grondexploitatie		2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
Risicoreserve binnenstedelijk en vastgoed*		1,5	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Voorziening tekorten grondexploitatie /binnenstedelijk/ vastgoed		16,5	13,4	13,0	12,9	12,8	12,7
Stille reserves		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Samenvattend							
Totaal benodigde weerstandscapaciteit		33,5	24,0	24,9	23,8	24,3	24,7
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit		41,5	24,4	26,1	25,2	25,9	26,8
overschot (+) of tekort (-) reguliere / sociaal domein		6,2	0,1	-1,1	0,0	-1,2	-1,9
overschot (+) of tekort (-) saneringen grex en vastgoed		0,8	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4
Overschot (+) of tekort (-/-)		8,0	0,4	1,2	1,4	1,6	2,1
Dekkingsgraad (%)		123,9	101,7	104,8	105,9	106,6	108,5

Ontwikkeling weerstandscapaciteit

Het op basis van de begroting 2019 becijferde dekkingspercentage bedraagt 104,8%. Dit betekent dat de norm van 100% net wordt gehaald. In 2018 bedraagt het dekkingspercentage 101,7%, hierin is nog niet het negatieve resultaat van de 3^e programmarapportage 2018 meegenomen.

Door de structurele toevoeging in de risicoreserve ad. € 500.000 ingaande 2019 is dekkingsgraad gestegen. Gezien het risicoprofiel is het noodzakelijk de ontwikkeling in de beschikbare weerstandscapaciteit aan te houden voor de volgende ontwikkelingen:

- financiële risico's en uitvoeringsrisico's met betrekking tot de drie decentralisatieprocessen en de effecten van de objectieve verdeelmodellen (relatie met achtervang sociaal domein);
- saneringen (binnenstedelijk, (maatschappelijk) vastgoed, gronden, parkeren, woonwagens);
- realisatie van de ombuigingsopgaven;
- voor een aantal risico's wordt conform de vastgestelde systematiek 50% als achtervang aangehouden.

Inventarisatie van de risico's¹⁰

Onderstaande inventarisatie van risico's zijn aanvullend op de in hoofdstuk 2 in de actualisatie van de begrotingsopgave opgenomen resultaatwaarschuwingen.

Rijksbeleid algemeen

Het Rijksbeleid blijft een belangrijke risicofactor. Decentralisatie impulsen vanuit het rijk naar gemeenten gaan vaak gepaard met budgettaire kortingen en/of overheveling van risico's (bijv. open-eind regelingen). Daarnaast hebben ook wetswijzigingen vaak aanzienlijke gevolgen voor het gemeentelijke takenpakket. Ofschoon de budgettaire consequenties meestal worden afgedekt via het gemeentefonds of een doeluitkering, blijft vaak lange tijd na invoering van een wijziging onduidelijk of en in welke mate deze compensatie toereikend is. Overigens worden de budgettaire consequenties van het rijksbeleid conform het uitgangspunt "gezamenlijk trap op, trap af" doorvertaald in de gemeentelijke begroting.

Algemene uitkering gemeentefonds

De ontwikkeling van de omvang van de Algemene Uitkering is afhankelijk van de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Deze hoogte van de rijksuitgaven is moeilijk voorspelbaar en een onzekere factor die leidt tot grote schommelingen in de hoogte van de algemene uitkering.

In 2015 zijn de middelen voor de drie decentralisaties op basis van historische gegevens verdeeld. Vanaf 2016 worden de objectieve verdeelmodellen gefaseerd ingevoerd. Uit de herverdeeluitkomsten blijkt dat Sittard-Geleen de komende jaren minder middelen zal ontvangen als gevolg van de nieuwe verdeelmodellen en door rijksbezuinigingen. Deze negatieve ontwikkelingen zullen leiden tot financiële risico's.

Een ander risico betreft de inflatiecorrectie op de algemene uitkering, deze was de afgelopen jaren lager dan de gemiddelde prijsontwikkeling.

Daarnaast heeft het rijk de systematiek van het BTW compensatiefonds gewijzigd. Gemeenten declareren hun BTW op overheidstaken bij het BTW CompensatieFonds (BCF). Om te voorkomen dat er een open eind regeling ontstaat, heeft de rijksoverheid een plafond aangebracht in de declaraties van ± € 3,2 miljard. Blijven de gezamenlijke gemeenten onder het plafond dan wordt het verschil aan het gemeentefonds toegevoegd, wordt het plafond overschreden dan wordt het verschil uit het gemeentefonds genomen.

Omdat de verwachting is dat de gemeente de komende jaren meer gaan declareren is in de meicirculaire 2018 de prognose van de ruimte binnen het BTW compensatiefonds verhoogd naar het peil van het plafond. Dit heeft geleid tot enorme verlaging van de algemene uitkering (gemiddeld jaarlijkse € 3,5 mln.). Conform de richtlijnen van de provincie is nu in het meerjarenperspectief rekening gehouden dat er ca. € 105 mln. (0,5 mln.) ruimte zit in het BTW compensatiefonds (BCF). Blijkt achteraf dat deze ruimte door de gezamenlijke gemeente wordt overschreden dan zal het meerdere terugbetaald moeten worden, dit gaat via een inhouding op de algemene uitkering.

Om de risico's van de Algemene Uitkering zoveel mogelijk te beperken, worden alle (beleidsmatige en financiële) ontwikkelingen gevolgd. Daarnaast wordt bij de taakmutaties het principe gezamenlijk trap op en trap af toegepast.

Verbonden partijen

Voor risico's met betrekking tot verbonden partijen wordt verwezen naar paragraaf 5.6 Verbonden partijen.

Subsidietrajecten

Subsidietrajecten worden onder andere gekenmerkt door lange doorlooptijden en vaak ingewikkelde en zeer gedetailleerde procedures en regelgeving. Tijdens alle fasen van een subsidietraject, met name van de Europese subsidietrajecten, is het zaak om de procedures nauwlettend te bewaken en te zorgen voor tijdige

¹⁰ Het risicoprofiel van de verbonden partijen van de gemeente Sittard-Geleen is uitgewerkt in paragraaf 6 verbonden partijen.

afstemming inzake wijzigingen in het traject en voor tijdige informatieverstrekking, veelal door middel van periodieke rapportages. Daar waar subsidies worden aangevraagd ten gunste van derden (bijvoorbeeld projectontwikkelaars) worden risico's inzake de subsidiehonorerings bij de uiteindelijke begunstigde gelegd door middel van overeenkomsten. Met name regelgeving en procedures en de vele controlemomenten binnen de procedures leiden ertoe dat aan elk subsidietraject een risicoprofiel verbonden is. Met behulp van een intern subsidiecontrole-instrument en frequent overleg met subsidieverstrekkers gedurende de loop van het hele traject wordt getracht de risico's ten aanzien van subsidies te minimaliseren.

Nationale Hypotheek Garantie

Een bijzondere garantie waar gemeenten mee geconfronteerd worden is de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). Voor eventuele aanspraken hierop is een fonds in het leven geroepen. Echter bij aanhoudende druk op de huizenmarkt en de economische malaise, kan een situatie ontstaan dat het fonds niet toereikend blijkt om de garanties te betalen. In dat geval zijn de individuele gemeenten aansprakelijk. Op dit moment zijn er geen signalen dat het fonds niet toereikend zou zijn.

Juridische procedures

Specifieke casuïstiek (zoals I-criterium, drugscriminaliteit, projecten) binnen het gemeentelijk beleid leidt tot juridische procedures met dusdanig risico (maatschappelijk, politiek en financieel) dat externe juridische advisering vaak gewenst is.

Daar komt bij dat dit juridische procedures betreft die landelijk (politiek en pers) veel aandacht krijgen. Ter verlichting van deze druk worden deze zaken ter behandeling aangeboden aan het externe advocatenbureau. De inzet van dit bureau gebeurt op basis van noodzaak binnen de genoemde juridische procedures en de afrekening gebeurt op basis van nacalculatie. Voor de dekking van deze kosten, wordt eerst gekeken om dat binnen de bestaande middelen op te vangen. Bij de jaarrekening wordt op basis van nacalculatie de afrekening gemaakt. Voor zover deze kosten niet gedekt kunnen worden uit de bestaande middelen zal een beroep worden gedaan op de post onvoorzien.

Momenteel is een procedure aanhangig betreffende een dagvaarding van de coffeeshops in Sittard inzake de verplaatsing van de coffeeshops naar het Stationsplein in relatie tot het actief handhaven van het I-criterium.

Beëindiging detacheringen bij de veiligheidsregio Zuid-Limburg

In de loop van 2017 zijn de detacheringen van 2 medewerkers, waarvan de administratieve verwerking via de gemeente plaatsvond, bij de Veiligheidsregio Zuid-Limburg beëindigd. Binnen de gemeente zijn hier inkomsten voor opgenomen voor een bedrag ad € 58.000. Er is dus een risico voor een bedrag ad € 58.000 m.b.t. de vervallen inkomsten detachering VRZL.

(Door)ontwikkeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)

De systematiek van de verdeelsleutel gemeentelijke bijdragen aan de Brandweer Zuid-Limburg is bij de GR bekend en maakt onderdeel uit van nieuwe te maken afspraken. De daaruit voortkomende lagere bijdrage is vanaf 2020 in een groeiscenario opgenomen en conservatief berekend. Inmiddels loopt in opdracht van het bestuur van de GR een onderzoek. Concreet betekent dit vanaf 2020:

2020: lagere bijdrage gemeente Sittard-Geleen aan de BRWZL € 300.000;

2021: lagere bijdrage gemeente Sittard-Geleen aan de BRWZL € 600.000;

2022: lagere bijdrage gemeente Sittard-Geleen aan de BRWZL € 900.000, structureel.

Het afgelopen jaar is binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg in verschillende bestuurscommissies en op verschillende momenten gesproken over ontwikkelingen inzake de begroting van de Brandweer Zuid-Limburg. Het daaruit naar voren komend beeld inzake het financiële perspectief geeft aanleiding tot zorg en zet aan tot het treffen van maatregelen:

- Begroting 2019: Negatief begrotingstekort BRWZL ad € 600.000, dat gedekt wordt uit de gevormde reserves binnen de BRWZL.
- Begroting 2020 en verder: Verhoging exploitatiebudget van € 2,1 mln. tot € 2,4 mln. (gemeentelijk aandeel Sittard-Geleen 21,19% is € 445.000 tot € 509.000).

Betaald voetbal

Intensivering Veiligheid m.b.t betaald voetbal i.v.m. de promotie van Fortuna Sittard naar de eredivisie (inclusief cameratoezicht).

Transitie naar de cloud

De gemeente Sittard-Geleen zet met de implementatie van een nieuw “zaakgericht werken” systeem de eerste stappen naar de cloud. Deze verandering brengt niet alleen aandachtspunten op het gebied van privacy en security met zich mee, maar zorgt er tevens voor dat de complexiteit van beheer van in principe meerdere infrastructures de komende jaren zal toenemen. De bestaande omgeving dient immers op een goede wijze beheerd te worden en de cloudomgeving die gaat integreren met de bestaande eigen omgeving komt daar als het ware bij. Daarnaast zal de organisatie zich verder dienen te ontwikkelen van een uitvoerende organisatie naar een regie-organisatie. Het risico bestaat dat deze veranderingen door het ontbreken van voldoende kennis niet snel genoeg of adequaat genoeg uitgevoerd kunnen worden. Met betrekking tot de transitie naar de cloud dient tevens rekening gehouden te worden met wijzigingen in licentiemodellen waardoor er meer afrekening gaat plaatsvinden op werkelijk verbruik en dit kan tot onverwachte naheffingen leiden.

Krapte op de arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt en in het bijzonder rondom ICT-personeel wordt steeds nijpender. Binnen het team Automatisering en Dataservices staan geruime tijd vacatures open. Meermaals is getracht om deze in te vullen met kwalitatieve capaciteit, maar zonder resultaat. Het gevolg is dat noodgedwongen een beroep gedaan wordt op externe inhuur. Naast een extra stijging van kosten doordat deze capaciteit duurder uitvalt dan de beschikbare middelen ervaart het team inmiddels dat het niet meer vanzelfsprekend is dat externe partijen ook daadwerkelijk in staat zijn om te kunnen leveren. De externe partijen kampen eveneens met moeilijkere beschikbaarheid van ICT-ers. Het risico bestaat dat de continuïteit of snelheid van doorvoeren van veranderingen hierdoor in het geding komt. Naast dit risico wordt het voor onze organisatie steeds lastiger om personeel vast te houden omdat er op arbeidsvoorwaarden onvoldoende geconcurrereerd kan worden met het bedrijfsleven. Dit effect kan de eerder genoemde risico's verder versterken.

Eigen risicodragerschap Regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (ERD-WGA)

Gemeente Sittard-Geleen is eigenrisicodragers voor de WGA (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten) en heeft dit risico op basis van een in 2011 uitgevoerde Europese aanbesteding (SER.11125) herverzekerd bij Loyalis. Deze verzekering is ingegaan op 1 juli 2012 eindigt feitelijk per 31-12-2017, waarna Gemeente Sittard-Geleen opnieuw een keuze dient te maken over het verzekeren van het WGA-risico. Vanaf 1 januari 2017 is het eigen risico dragen voor de WGA veranderd. Gemeente Sittard-Geleen draagt sindsdien het risico voor zowel het vaste personeel als voor flexwerkers met een WGA-uitkering. De laatste groep is niet meegenomen in de scope van de in 2011 gehouden Europese aanbesteding. Het aanbestede contract met Loyalis loopt formeel door tot 1-1-2018 en is per 1-1-2017 aangepast aan deze wettelijke wijziging. Loyalis heeft de herverzekering voor zowel vast als flexibel over het jaar 2017 aangeboden met een incidentele premieverhoging van € 50.000. Voor de jaren 2018 en 2019 is de verzekeringspremie gelijk gebleven op het niveau van 2016 met het recht van de verzekeraar en dus ook een risico om de jaarlijkse verzekeringspremie met maximaal 25% (€ 50.000) aan te passen. Dit bedrag is voor 2018 en 2019 niet in de begroting opgenomen. Het is op dit moment niet duidelijk hoe de verzekeringspremie zich vanaf 2020 ontwikkelt en welk bedrag vanaf 2020 door de gemeente Sittard-Geleen betaald moet worden.

BTW risico bij vooraf betaald parkeren

Op basis van recente jurisprudentie loopt de gemeente Sittard-Geleen het risico dat de belastingdienst de gemeente met betrekking tot het straatparkeren als btw-ondernemer aanmerkt. Tegen deze uitspraken is cassatie bij de Hoge Raad ingesteld. Omdat het Europese btw-regelgeving betreft kan het oordeel van de Hoge Raad inzake straatparkeren ook fiscale gevolgen hebben voor andere lidstaten. Nadat de Hoge Raad uitspraak heeft gedaan kan de vraag beantwoord worden of het straatparkeren in Sittard-Geleen wel of niet belast is met btw. Deze procedure kan nog wel jaren duren. Tot die tijd geldt dat er geen btw is verschuldigd voor het straatparkeren en kan er op grond van het vertrouwensbeginsel geen btw worden nageheven. Het betreft een mogelijk nadeel van € 400.000 per jaar.

Parkeerinkomsten

De inkomsten kortparkeren bleven in 2018 achter op de prognose. De parkeerinkomsten zijn dientengevolge tussentijds naar beneden bijgesteld. In het kader van de ombuigingen zijn de parkeertarieven per 1-1-2018 verhoogd met € 0,10. Voor 2019 worden, eveneens in het kader van de ombuigingen alsmede ten gevolge van het herstelplan, de parkeertarieven per 1-1-2019 verhoogd met € 0,50 en het dagtarief verhoogd van € 5,- naar € 10,-. Nog niet zeker is of de geprognosticeerde inkomsten in 2019 en volgende jaren volledig worden gerealiseerd.

Beheer openbare ruimte

Financiële gevolgen als gevolg van kosten in verband met onvoorzienbare calamiteiten zoals wateroverlast, vorst- en/of stormschade of ziektes van bomen kunnen slechts beperkt binnen de reguliere budgetten voor het beheer van de openbare ruimte worden opgevangen.

Als gevolg van de klimaatsverandering is zichtbaar dat het groen (bomen en beplanting) het steeds moeilijker krijgt. Indien 2018 tekenend is voor de klimaatverandering zal opnieuw naar de budgetten gekeken moeten worden. Klimaatbestendige inrichting is een thema dat dan verder dient te worden uitgewerkt en geïmplementeerd. Lange hete zomers met weinig water kunnen schade veroorzaken aan het groen en bomen, maar ook aan verhardingen door opdrukkende betonplaten als gevolg van uitzetting door warmte.

Leegstand gemeentelijke panden

Leegstand is een probleem. Dat komt enerzijds doordat panden veel langer dan verwacht leeg blijven staan en anderzijds omdat het aantal panden dat leeg komt te staan toeneemt.

Met leegstand zijn kosten gemoeid, met name huurderiving en de kosten van leegstandsbeheer.

Panden die voor de gemeente niet meer van belang zijn (niet-strategisch) en niet kunnen worden verkocht of verhuurd worden gesloopt conform de nota vastgoedbeheer 2016.

Bij de sloop van niet-strategisch vastgoed worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Het resultaat wordt ten laste van de voorziening sanering grex/binnenstedelijke projecten/ overig vastgoed gebracht;
2. Het exploitatie voordeel/nadeel komt ten gunste/ ten laste van de algemene middelen en draagt bij aan de taakstelling in het kader van het herstelplan begroting 2018.

De kosten van leegstand bedroegen in 2017 € 1.198.000 en in 2018 naar verwachting € 1.048.000 en zijn niet begroot. Dit is conform de nota vastgoedbeheer van 2016. Getracht wordt de kosten van leegstand verder te verminderen, onder andere door de verkoop of sloop van niet strategisch vastgoed.

Tekort voorziening onderhoud sportaccommodaties

Zoals eerder in rapportages is gemeld is het bedrag dat jaarlijks in de voorziening sportaccommodaties wordt gestort structureel te laag. Inmiddels is uit nader onderzoek gebleken dat het jaarlijkse tekort op het onderhoudsbudget voor de gemeente € 880.000 bedraagt en voor de Sportstichting € 267.000.

Dekking projectgebonden uren

Op basis van het functieboek dienen 28,2 fte toegerekend te worden aan projecten hetgeen neerkomt op een bedrag van € 3,35 mln. inclusief opslag voor overhead.

De dekking van de projectgebonden uren staat onder druk. Het ontbreekt met name aan voldoende ontwikkelprojecten waaraan de kosten van de uren volledig kunnen worden doorbelast.

Op basis van projectenplanning en nu bekende en verwachte beschikbare middelen is de prognose dat de dekkingsmiddelen voor de projectgebonden uren ontoereikend zijn in 2019. Er worden mogelijkheden onderzocht om dit probleem voor de toekomst op te lossen.

Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA)

Iedere maand worden door de gemeente Sittard-Geleen de pensioenen van ex-wethouders (en weduwen) uitgekeerd volgens de algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (APPA). In de huidige begroting is rekening gehouden met eventuele toekomstige kosten als gevolg van feitelijk niet te voorspellen gebeurtenissen, zoals incidenteel wachtgeld, nabestaandenuitkering, overlijdensuitkering, waardeoverdracht pensioenen van niet actieve wethouders en kosten outplacement.

De verwachting is dat met ingang van 2018 van de gemeenten wordt verlangd dat zij de bestaande APPA-voorziening in één keer overdragen aan het fonds. Het APPA-fonds zal de betaalbaarstelling van de al toegekende c.q. nog toe te kennen APPA-pensioenen voor zijn rekening nemen.

De ontwikkelingen rond het APPA-fonds en over de gevolgen daarvan voor de begroting zal een verslag worden uitgebracht zodra er over voldoende concrete informatie beschikking is.

Taxeren op basis van gebruiksoppervlakte

Vanaf 2022 legt de wet WOZ de verplichting op om woningtaxaties te baseren op gebruiksoppervlakte. Momenteel gebeurt dit op bruto inhoud van de woning. De gebruiksoppervlakte wordt geregistreerd in de BAG (basisregistratie adressen en gebouwen). De BAG wordt beheerd door de gemeente, de uitvoering van de WOZ is uitbesteed bij de GR BSGW. De BAG- en WOZ-administraties sluiten niet 100% op elkaar aan en het overnemen van de huidige gebruikersoppervlakte van de BAG in de WOZ is wettelijk niet toegestaan. Daarnaast is in de WOZ straks een nadere onderverdeling nodig welke niet uit de BAG is te halen. Er wordt feitelijk een nieuw uniek gegeven vastgelegd waardoor een volledige controle noodzakelijk wordt. Deze noodzaak is er ook vanwege het feit dat de wetgever in de toekomst tot één centrale objectenregistratie wil komen. Voor zowel de gemeente als de BSGW betekent deze verplichting extra werk.

De BSGW voert samen met het Gegevenshuis een pilot uit om inzicht te krijgen in de hoeveelheid extra werk en wat hiervan de kosten zijn. Daarnaast wordt er een impactanalyse uitgevoerd om inzicht te geven in de mogelijke kosten om de registratie zo goed en efficiënt mogelijk te laten verlopen. In de begroting is nog geen rekening gehouden met extra kosten voor deze wettelijke verplichting.

Indien de omschakeling naar gebruiksoppervlakte niet op tijd gereed is, zal dit waarschijnlijk betekenen dat er geen of pas later OZB-aanslagen voor woningen mogen worden verstuurd.

Kengetallen

De kengetallen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geven nadere informatie over de financiële positie van de gemeente. Deze kengetallen worden berekend op basis van een prognose van het balansbeeld, zie hiervoor de geprognosticeerde balans in hoofdstuk 6 Financiële begroting.

Kengetallen	Jaarrekening 2017	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Netto schuldquote	109%	125%	122%	128%	123%	116%	109%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	104%	119%	118%	123%	119%	111%	104%
Solvabiliteitsratio	14%	12%	2%	9%	10%	11%	12%
Structurele exploitatieruimte	-10%	1%	-1%	-1%	-1%	-1%	-1%
Grondexploitatie	4%	6%	3%	4%	5%	5%	5%
Belastingcapaciteit	98%	98%	101%	108,0%	108,0%	108,0%	109,0%

Onderverdeling voor de beoordeling

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van de gemeente Sittard-Geleen zich ontwikkelt, is gebruik gemaakt van een onderverdeling naar drie categorieën. Dit zijn: groen (goed/weinig risico), oranje (voldoende/voorzichtigheid geboden) en rood (onvoldoende/veel risico). In onderstaande tabel de standaard percentages die daarvoor gebruikt worden. Deze percentages zijn gebaseerd op algemene normwaarden (die bijvoorbeeld ook door de Provincie wordt gebruikt bij de publicatie van ranglijsten).

Kengetallen	Groen (goed/weinig risico)	Oranje (voldoende/voorzichtigheid geboden)	Rood (onvoldoende/veel risico)
Netto schuldquote	< 90%	90% t/m 130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	< 90%	90% t/m 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% t/m 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Grondexploitatie	< 20%	20% t/m 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% t/m 105%	> 105%

Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de inkomsten en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De ratio geeft aan in hoeverre de schulden meer of minder bedragen dan de jaarlijkse inkomsten. De netto schuldquote van de gemeente Sittard-Geleen bedraagt 128%.

De hoogte van de schuld wordt ook bepaald door het opnemen en doorlenen van geldleningen. De netto schuldquote wordt daarom ook berekend gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen. Hoewel over de verstrekte leningen een risico gelopen wordt, kan verondersteld worden dat deze leningen worden terug betaald. De netto schuldquote gecorrigeerd voor de verstrekte geldleningen bedraagt 123%.

De netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte geldleningen zijn ten opzichte van de begroting 2018 gestegen. De netto schuldquote wordt als volgt berekend: netto schulden inclusief of exclusief doorgeleende gelden / totaal saldo van baten *100%.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit in een percentage van het totale vermogen en geeft daarmee de weerbaarheid van de gemeente aan. Er zijn door de VNG (nog) geen richtlijnen afgegeven welke marges passen bij een gezonde solvabiliteit voor decentrale overheden, daarom worden bovenstaande normwaarden aangehouden. De solvabiliteitsratio laat een dalende trend zien ten opzichte van de jaarrekening 2017 en de begroting 2018 en bedraagt voor de begroting 2019 9%. De solvabiliteitsratio wordt als volgt berekend: eigen vermogen / totaal vermogen * 100%.

Uit de cijfers van de begroting 2019 kan geconcludeerd worden dat in meerjarig perspectief:

- de aflossingen betaald kunnen worden uit de vrijval van de afschrijvingen (ideaalcomplex)
- het renterisico op toekomstige herfinanciering beperkt is
- de rente- en afschrijvingskosten afgedekt zijn.

Structurele exploitatieruimte

Bij de structurele exploitatieruimte wordt berekend of de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Uit de berekening blijkt dat dit op basis van de begroting 2019 niet het geval is.

Onbenutte belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit reflecteert de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Het percentage van 108% geeft aan dat de woonlasten boven het landelijk gemiddelde liggen. In het percentage is rekening gehouden met de voorstellen tot verhoging van de OZB-opbrengsten uit hoofdstuk 2.